

POSUDEK

oponenta diplomové práce

Jméno a příjmení studenta: Michaela Skalická

Název práce: **Problematika vyživovací povinnosti a práva na výživné v českém právu**

Jméno a příjmení oponenta: JUDr. Petr Šustek, Ph.D.

1. Cíle, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:

Diplomantka si zvolila nesporně zajímavé téma, které je vzhledem ke svému praktickému významu pro životy dotčených osob stále aktuální. Práce pojednává o všech druzích vyživovací povinnosti, ovšem s primárním zaměřením na vyživovací povinnost rodičů vůči dětem, která představuje významný právní institut dotýkající se životů lidí v jejich formativní fázi dětství a dospívání. Diplomantka prokázala znalost zákonné úpravy i aktuální judikatury, jako i schopnost orientace v odborných textech.

2. Struktura a členění práce:

Text (77 stran včetně úvodu a závěru) je přehledně a jasně členěn, jeho struktura je logická, jednotlivé pasáže na sebe systematicky navazují. Vnitřní členění je v souladu s klasickými doktrinárními přístupy. Práce je v základu složena z osmnácti kapitol, z nichž některé se rozpadají na jednu úroveň podkapitol. V první kapitole autorka představuje pojmy výživného a vyživovací povinnosti společně s historickým přehledem vyživovací povinnosti od římského práva přes ABGB po současnost a s koncepcí její platné právní úpravy. Následujících šest kapitol je věnováno jednotlivým druhům vyživovací povinnosti a to obvykle mj. z hlediska jejich vzniku, trvání a rozsahu. Druhá kapitola se zabývá vyživovací povinností mezi předky a potomky, tedy vyživovací povinností rodičů vůči dětem, dětí vůči rodičům a vyživovací povinností mezi dalšími předky a potomky. Třetí kapitola představuje výživné a zajištění úhrady některých nákladů neprovdané matce, čtvrtá kapitola vyživovací povinnost mezi manžely, pátá kapitola vyživovací povinnost mezi rozvedenými manžely, kapitola šestá vyživovací povinnost mezi registrovanými partnery a konečně sedmá kapitola se zabývá vyživovací povinností mezi bývalými registrovanými partnery. Osmá kapitola následně analyzuje četnost uplatnění jednotlivých druhů vyživovací povinnosti v soudním řízení, přičemž autorka prezentuje také výsledky vlastního průzkumu informovanosti veřejnosti. V deváté kapitole jsou rozebírány předpoklady přiznání výživného (odůvodněné potřeby a majetkové poměry oprávněného a na druhé straně schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinného). Následuje několik krátkých kapitol týkajících se konkrétních souvisejících otázek. Desátá kapitola je věnována způsobům plnění vyživovací povinnosti, jedenáctá kapitola splatnosti výživného, dvanáctá kapitola změně rozsahu vyživovací povinnosti, třináctá kapitola započtení výživného a čtrnáctá kapitola promlčení práva na výživné. Následují kapitoly

věnované procesním aspektům tématu: patnáctá kapitola pojednává obecně o soudním řízení ve věcech výživného a šestnáctá kapitola o vykonatelnosti rozhodnutí a vymáhání dlužného výživného (včetně exekučního řízení). Kapitola sedmnáctá představuje exkurz do trestního práva, když je věnována trestnému činu zanedbání povinné výživy. Závěrečná osmnáctá kapitola je věnována zálohovanému výživnému a to i v perspektivě historického a aktuálního vývoje (s představením věcného záměru zákona o zálohovaném výživném) a v pohledu komparativním (kdy je přiblížena slovenská právní úprava).

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi:

Diplomantka při zpracování diplomové práce využila adekvátní množství pramenů zahrnujících právní předpisy, odbornou literaturu a judikaturu. Mezi použitými prameny se s výjimkou slovenských zdrojů nenacházejí prameny zahraniční, což však lze považovat za odpovídající zaměření práce, kdy autorka přesvědčivě zdůvodnila, proč ke komparaci vybrala právě slovenskou právní úpravu. Poněkud zarážející je skutečnost, že čtyři odborné články uvedené v seznamu zdrojů (Behr, Lužná 8/2006, Lužná 10/2009, Lužná 6/2011) nejsou v práci na žádném místě citovány: jejich zařazení mezi použité zdroje tedy vyžaduje vysvětlení autorky. Citace jsou v práci uváděny na správných místech a to v souladu s normou pro zpracování těchto písemností.

4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava diplomové práce:

Jazyková i stylistická úroveň práce je dobrá, práce je čtivá a srozumitelná. Nezatěžují ji přitom žádné zásadní gramatické chyby ani přehlédnutí (byť drobné chyby a přehlédnutí nejsou v práci výjimečné). S právní terminologií diplomantka pracuje správně.

5. Odborná kvalita zpracování tématu diplomové práce:

Práce je po odborné stránce s ohledem na požadavky kladené na práci tohoto stupně standardní. Rozsahem se jedná o práci průměrnou. Diplomantce se podařilo vypracovat zdařilý a komplexní vhlad do aktuálního tématu. Oceňuji zařazení vlastních kritických postřehů a návrhů autorky, stejně jako autorkou provedený průzkum informovanosti veřejnosti o druzích vyživovací povinnosti a možnostech jejich vymáhání.

6. Otázky k zodpovězení při obhajobě práce:

Ve svém průzkumu jste zjistila nedostatečnou informovanost veřejnosti ve vztahu k většině druhů vyživovací povinnosti. Jakým způsobem a ze strany jakých aktérů by dle Vašeho názoru mohla být tato informovanost účinně zvýšena?

Jaký je Váš názor na možnost exekuce pozastavením řidičského oprávnění povinného? Podle odpůrců tohoto institutu se jedná o nesmyslné opatření, neboť řidičské oprávnění nemá s plněním vyživovací povinnosti žádnou vnitřní souvislost. Pokuste se prosím reagovat na tento argument a uvést, zda by podle Vás mohlo být *de lege ferenda* umožněno vymáhat plnění vyživovací povinnosti také jinými sankčními prostředky, které se samotnou vyživovací povinností přímo nesouvisejí, a zda by okruh takových sankčních prostředků měl být určitým způsobem omezen.

7. Závěr:

Předložená práce prokázala diplomantčinu samostatnost při zpracovávání aktuálního tématu, jakož i její schopnost orientovat se v zákonné úpravě, odborné literatuře i judikatuře. Autorce

se podařilo vypracovat kvalitní ucelený přehled problematiky včetně jejího aktuálního vývoje, obohacený o vlastní kritické poznámky a originální průzkum diplomantky. Je nicméně třeba vyžadovat, aby autorka přesvědčivým způsobem zdůvodnila určitou nesrovnalost v uvádění pramenů v seznamu zdrojů. Učiní-li tak, doporučuji práci k ústní obhajobě s předběžným hodnocením **výborně**.

Datum: 28. 12. 2017

JUDr. Petr Šustek Ph.D.